

Clothing: Do we measure up?

Parsha Tetzaveh

1 Bring near to yourself Aaron your brother, and his sons with him, from among the Children of Israel — Aaron, Nadab and Abihu, Elazar and Ithamar, the sons of Aaron — to minister to Me. 2 You shall make vestments of sanctity for Aaron your brother, for glory and splendor. 3 And you shall speak to all the wise-hearted people whom I have invested with a spirit of wisdom, and they shall make the vestments of Aaron, to sanctify him to minister to Me. 4 These are the vestments that they shall make: a Breastplate, an Ephod, a Robe, a Tunic of

2 Artsroll Ste Denmark - pg 465

That the Kohanim could perform the service only in garments bespeaking the sacred nature of what they were doing suggests also that the Jew who prays or involves himself in the performance of other commandments — his own service of God — should take care to dress and conduct himself with dignity and respect for the One before Whom he stands.

3 מחצית ק"ס - משי וזר
כבוד משורש כבוד

על פי יסוד דברינו, נוכל לכאר את משמעות שורש המלה 'כבוד' שהוא מלשון 'כבד', כמו שתרגם אונקלוס (שמות י"ז ב'): 'יודי משה כבדים' (מלשון כבד) - 'יודי משה יקרו', מלשון יקר וכבוד. כמו כן המלה 'נקלה' המורה על הפך הכבוד היא מלשון קל.

4

שינוי והחלפת הבגדים לכבוד שבת ולמד מלבישת בגדי כהונה, כמיש חז"ל (שבת קי"ד ע"א): 'ימנין לשינוי בגדים מן התורה? שנאמר: יופשט את הבגדו ולבש בגדים אחרים'.

5 האמת, מ-בגדו כהונה לבגדו אחרים - משי וזר - כבוד יסוד זה מפורש בתורה: 'יועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי' (שמות כ"ג ג'). ומפרשי: 'לקדשו - לחכיסו בכהונה על ידי הבגדים שיחא כהן ליי. וכן מפורש בהמשך 'יהלכשת אותם את אהרן אחיך ואת בניו אתו ומשחת אותם ומלאת את ידם וקדשת אותם וכהנו ליי' (שמות כ"ג מ"א). ואמנם דבר זה נהג לדורות, כמיש (שמות כ"ט כ"ט) 'יובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגדי אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידם'. ומפרשי (שם) 'יעל ידי הבגדים הוא מתלבש בכהונה גדולה'.

6 כדי להבין הכיצד לבישת הבגדים מסוגלת להשפיע קדושה על הכהנים ולעשותם ראויים לעבודת המשכן, עלינו להתבונן בשורש עינים של אותם בגדים - הנושא העיקרי של פרשתנו.

6 Living Inspired Ch. 11 - R. Tatj

Let us attempt to understand the relationship between neshama (soul) and guf (body). We have seen the connection between inspiration and application of that inspiration, or root and outgrowth of that root from a number of perspectives. How does the root, the neshama, express itself in the physical, the body? What is the nature of the tension between these two? How does this tension become a harmony? Many wonderful secrets are contained in this area.

As one moves down from the more spiritual to the more physical levels, tension or disharmony between the inner core and the outer vessels becomes more apparent. The physical or outer layers begin to pull away, to rebel; the perfect relationship

of inner plan and outer building tends to break down. Maintaining harmony becomes a more challenging task. In the relationship between neshama and body, this problem becomes acute. Let us probe this as deeply as we are able.

7 Like all pairs of inner form and outer matter, the pair of neshama and body should be in perfect balance. The body should reflect the neshama perfectly, should serve it in perfect loyalty. Never should the body stray after its own desires. It should be a vessel, a tool which obeys its control dimension totally selflessly. It should be a vehicle driven only from within, its very existence justified only as a loyal servant.

8 At the Creation, the body of Adam was just that. It was an ethereal, luminescent structure which revealed the spiritual content. Adam reached from earth to heaven, and glowed with purity. The gemara states that even in death the light which shone from his heels was brighter than the sun. His beauty was indescribable. Adam and Chava (Eve) were pure people in pure bodies. And most significantly, they wore no clothes and were not ashamed. "Va'yiheyu shneihem arumim ha' adam ve'ishto ve'lo yisboshashu — And the two of them were naked, the man and his wife, and they were not ashamed."

9 When the inner reality is perfectly reflected in the outer, when the spirituality of the neshama animates and energizes the body so that it glows visibly, shame is not possible. Shame is the pain of a human mind betrayed by a body; a core which is angelic deserves to be clothed like an angel — when the clothing looks animal, shame is inevitable. Shame is the result of a breakdown between inner and outer dimensions. Truth and beauty demand that the inside is represented accurately on the outside. When the outside betrays the inside it demears and shames it most intensely.

Let us understand. When Adam and Chava were created they were not ashamed because the vessels of their bodies perfectly reflected their neshamos. The body was faithful to the neshama entirely. But sin changed all that. Sin was a surrender to the body. Sin made the human a part of physicality instead of remaining in his proper relationship to the physical — above it. With their sin, Adam and Chava crashed to the lowest level of the physical universe and became subject to the material instead of remaining masters of it. An angelic core is condemned to move in a body indistinguishable from an animal — that is shame. Adam and Chava felt the most acute shame imaginable in their lowered state, and they were aware that they had caused it — that is the real heart of shame.

The body had been allowed to speak, and it had taken over entirely. No longer was it a faithful servant, it had become a master.

13

The mystics explain these ideas more deeply. The garments of the world, the covering of Adam before he sinned were of אור — "light". After the sin, the covering became עור — "skin" or "hide" (appropriate word!) The root אור has the silent "א", it is light, spiritual, all revelation. The root עור spells not only skin but blind too — the covering which revealed has become a covering which obstructs.

16 נחמה שפי - סג

וי"ל ע"פ מש"כ בתוס' (ערכין סו. ד"ה הא דאהנו) דהא דבגדי כהונה מכפרים על שפיכות דמים לא בהרג ממש אלא שהלבין פני חבירו בריבים, יעו"ש, והיינו שעיקר הכפרה של בגדי כהונה אינה עבירות בפועל, כי אם על דרך גמול הרוח והרעד הלב ועזות המצח שהם עניני מדות, ועד"ו גם בעבירות החמורות, והיינו הפגמים בעניני מדות שבדיקה מן הדקה הם פגם בע"ז או בג"ע או בשפ"ד. ולזה היו בגדי הכהונה, בגדי קדש לקדשו לכהנו לי, להכניס קדושה בכל קומתו של יחזי ולשהר את כל האברים וכל חלקי הגוף. והר"ו באמת במשמעות הפסוק לקדשו לכהנו לי, לקדושה יתרה, שאין הם מכפרים על חטאים בפועל אלא מקדשים ומטהרים את כל אבריו של יחזי.

18

הרי התבאר שתבגדי כהונה תוורו על תיקון בחינת מחשבה דיבור ומעשה של הכתן. המצנפת כנגד המחשבה, האבנט נגד הלב והדיבור, מכנסים - מעשה (ערוה), כתונת - עצם חיות. והוסיף שם רבי צדוק לבאר שהבגדים הנוספים של הכתן הגדול היו מכוונים כנגד דרגת עליונה יותר של הבחינות הנזכרות (מחשבה, דיבור ומעשה), כלשונו שם "הם ד' בגדים הנוספים שהם לעומת ד' הנוכר. רק שהם מחלצות וסודרא דרבנני. צ"ח כנגד המחשבה, הושן כנגד הלב והדיבור, אפוד נגד המעשה ומעיל מכסה הגוף נגד עצמיות החיות (שם). על פי כל הנ"ל מובן מאד כיצד נחנכו אחרן ובגיו לכהונה על ידי לבישת אותם בגדי כבוד. לבישתם הורגתה על זון נפשם והיותם ראויים "להיות מבני חיכלו פנימה ושליח העם כולו בעבודת ה' וההוראה" (מלבי"ם).

11 The response to shame, the expression of shame, is to hide. Adam covered his nakedness, and hid. Part of the reason for his hiding in the Garden was shame. As we have noted previously, a garment in Hebrew is בגד the root of treachery. Another word for clothing is לבוש; there are sources which state that this word is mystically an acronym of לא בוש — "not ashamed", that is, prevention of shame. But there is more to clothing than this. Clothes hide but also reveal — although the wearer is hidden by his clothes, his dignity is revealed by his clothes. Royal robes cover the king, but they reveal his royalty. ("Oteh or ka'salma — Hashem wears light like a garment"; nature hides Hashem, but accurately reveals His presence!)

12 The response to a fallen state, a state of shame, is to use clothes correctly: to cover nakedness, but to reveal dignity. To cover the animal, but to reveal the human at the same time. To use the article of failure for redemption itself! Hashem taught Adam this lesson by making him proper clothes in addition to the minimal covering of leaves which he had taken himself — there is more to clothing than covering.

14

"ואמר רבי עיני בדי ששון: למה נמסכה פרשה קרבנות לפרשת בגדי כהונה? לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין. כתונת מכפרת על שפיכות דם, שאומר 'ישחבו שעירי עינים ויכבדו את הכתונת בדם'. מכנסים מכפרת על גילוי קריות שאומר 'ועשה להם מכנסי בדי לבשוה בשר ערוה', מצנפת מכפרת על גסי הרוח... (ובחים פ"ח ע"ב).

15

המלבי"ם (רמזי בגדי הקדש שמות כיהה י"א) מבאר הכוונה בדברי חז"ל אלו, וז"ל:

"כבר אמרנו שכמו שילבש הגוף החיצוני שהיא לבוש אל הנפש הפנימית את מלבושיה הפנימיים ותתעטף בהם, וכמו שנקראו הלבושים החיצוניים בשם מדי, העשוין למידת האדם, כן מלבושי הנפש נקראים מדות, שמדות האדם ותכונותיו ילבישו את הנפש, ועל דם יתראה כוחותיה ועלילותיה. וכאשר צוה על מלבושי הכתנים החיצוניים, היה עיקר הכוונה להודותם דעת איך ילבישו את נפשם טוב המדות ותכונות לטהרה ולקדושה. ואחז"ל (ובחים פ"ח) "כתונת מכפרת על שפיכות דמים, מכנסים מכפרים על גייע, מצנפת מכפרת על גסי הרוח, ... ובאורם נראה אור בהיר על מלבושי הנפש כסדר לבישתן... ובאו המכנסים לכסות בשר ערוה והכתונת שהוא גם כן מלבוש תחתון יזכיר לעצור בעד כוח הכעסני שממנו בא שפיכות דמים..."

17

על דרך חז"ל כותב רבי צדוק הכהן (ספר צדקת הצדיק אות רס"ט):

"כי ענין בגדי כהונה דכהנים ריבה בהן הכתוב מצות יתירות ועיקר עבודתן לכפר על בני ישראל מעוונותם. ובזה הנפש מתלבשת במחשבה ודיבור ומעשה בעת עבודתם במקושו. וכפי לבושין דמחשבה דיבור ומעשה כך הם בגדי כתן גדול. דלכן אמרו ז"ל (ובחים פ"ח): שבגדי כהונה מכפרים. כי בגדים שציותה התורה ודאי הם רומזים ונעשים מכוח מחשבה דיבור ומעשה המלביש נשמתם והרי כל מחשבה דיבור ומעשה שלהם הוא רק לכפר. ומצנפת שעל הראש נעשה ממחשבה דבמוח ומכפר על גסות הרוח שוהו מהמוח כנודע... ואבנט על הרהור הלב מצד הדיבור כי הלשון שליח הלב ונמשך מן הרצון שבלב. ומכנסים על המעשה וסוף המעשה הוא בגייע וזהו עיקר עבירות... וכתונת על שפיכות דמים הוא המכסה כל הגוף זהו נגד כוח הפועל שבנפעל... רק בכתונת ר"ל מצד כוח עצם נפשי דכהנים..."

כדי להבין הנגה מעמיקה יותר בחגיגת הכבוד המתבטא בקדי הכהונה, עלינו להתבונן עוד בגדר מעלה עליונה זו הנקרא 'כבוד'.

בעל המאור פותח את פירושו (ריש ברכות) במלים אלו: "במקומות רבים בכתוב הנפש נקראת כבוד, כדכתיב: ילכן שמח לבי ויגל כבודי, וכתיב: עורה כבודי, וכתיב: ילמען יזמרך כבודי. כי חבורא אצלה על האדם מכסא כבודו ובה נתן עליו מהודו והיא עצם הנכסף אל יסודו, כמו חושק אשר נכסף לדודו..."

על דרך זה כותב רבינו יונה (בפירושו למשלי פי"א כ"ב): "כוח המשכלות הוא יסוד הנפש ויקרא 'כבוד' - יערה כבודי" (תהלים נ"ז ט"ו) ילמען יזמרך כבודי (שם ל' י"ג), וכן נקרא יחידה ונשמה, ובו יבדל האדם בבעל חי".

ביאור הדבר, הקב"ה ברא את האדם והאציל עליו מהכבוד של מעלה, כמיש (תהלים ח"ו) "יתחסרהו מעט מאלוקים וכבוד והדר תעטרהו" - כדי שדרכו יתגלה אותו כבוד עליון, כמיש (ישעיה מ"ג ז'): "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתו יצרתיו אף עשיתיו". המקום שאותו כבוד הל הוא כוח המשכלות - יסוד הנפש. אותה נפש רוחנית נכספת תמיד אל יסודה, וממנה מתפתחת הרצון הפנימי באדם להתרומם מבחינות הגוף ולהיבדק ברוחניות "והיא עצם הנכסף אל יסודו, כמו חושק אשר נכסף לדודו..."

22

כתוב בביאור הגר"א למשלי (משלי י"א ט"ז): "אשת חן תתמוך כבודי" - "ואף שאדם עוסק במצוות בשאין בו מידות טובות הוא חסר כבוד... והכבוד אינו רק אם יש בו מידות טובות".

החסבר על פי דרכנו הוא, שהכבוד אינו מתייחס לרובד החיצוני של הגוף, אלא לנפש הפנימית הנקראת כבוד. מעשי מצות שאינם נובעים מהנפש הפנימית אינם מנוחלים כבוד כי הם בחינה חיצונית שאינה שייכת לעצמיות האדם - לאותו נפש פנימי. לעומת זה מי מלביש את נפשו השכלית בלבוש פנימי - במידות טובות - הרי הוא ראוי למעלת הכבוד, כי בו מתגלה אותו נפש פנימית הנקראת כבוד.

23 - ב"מ - ח"א - פ"ד קכ"ד

ולהלן בפרשת תצוה כתיב (שם כ"ה, כ"ט-ל') ונשא אהרן את שמות בני ישראל בחשן המשפט על לבו בבאו אל הקודש לזכרון לפני ה' תמיד. ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים והיו על לב אהרן בבאו לפני ה' ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד. ומביא רש"י נב"ה את משפט בני ישראל מדרש אגדה שהחושן מכפר על מעוותי הדין ועל כן נקרא משפט על שם סליחת המשפט, ר"ל שכאשר הכה"ג לובש החושן מתכפרים ישראל על כל מה שעיוותו במשאם ומתנם זה עם זה (ועי גמי ערכין דף טו.). ובספורנו דייק ממה שנכתב שני פעמים לשון "ונשא אהרן" כי יש בלבישת החושן שתי פעולות, ראשית ונשא אהרן את שמות בניי... לזכרון לפני ה' ר"ל שיזכור ה' זכותם (של שבטי קה) ויפקוד את בניהם לשלום בזכותם. ושנית ונשא אהרן את משפט בניי על לבו - שיתפלל עליהם שיזכו במשפט, עכ"ל.

27

אהרן שהשתתף בשמחת הזולת כאילו היתה זאת שמחתו, ישתתף גם בצער הזולת כאילו היא צערו, ויהיו דברי האורים ותומים שעל לבו מאירים וברורים, עכ"ל הגר"ח שמואלביץ זצ"ל.

28

ובאמת לא רק הכהן הגדול מאחזי אלא כל כהן צריך שיהי לו בעבודתו מדה זו של נושא בעול עם חברו כדי לכפר על בני ישראל בכונתו ובוריותו, בין בקרבנות ציבור בין בקרבן יחיד, דכיון שתכלית הקרבנות היא לקרב לבן של בעלי הקרבן לאביהם שבשמים צריך שיהיה לכהן המקריב לב רגיש לבקש ריצוי הבעלים כריצונו עצמו ובוה יעלה הקרבן לרצון לבעליה. אמנם בין בגזי הכהונה ברור מדברי הגר"א הני"ל כי נתייחד חושן המשפט להיות הבגד אשר עיקר הכבוד והתפארת יוצאים ממנו, בזה כל סגולתו ופעולתו תלויין במה שהכהן גדול הלוכש אותו יהיה מוכתר במדה (שגבה זו של נושא בעול עם חברו).

29

ואולי משום הכי משתמש הפסוק שתי פעמים בלשון בלתי רגיל זה של "ונשא" אהרן את שמות בני ישראל... "ונשא" אהרן את משפט בני ישראל וכו', לרמוז כי חשיבות החושן ההוא תלויה באם הכהן גדול הוא איש "ונשאי", כי אין הכוונה בזה רק משא החומרי של הבגד והאבנים לזכרון אלא שיהא לבו מבין ומרגיש להיותו מוכן לשאת זכרונם של בני ישראל עי"י שהוא נושא בעול עם

חבירו!

21 וכך כותב המלבי"ם (שמות כ"ה ב'): "באמת חיו [הבגדים החיצוניים] מורים על בגדים פנימיים שיעשו כהני ה' להלבש בס את נפשותיהם בזיעת וצמידות ובתכונות טובות שהם מלבושי הנפש... ופירוש יעשית בגדי קדש לכבוד, כי התבאר אצלנו בכל מקום שנושא האדם נקראת בשם כבוד - תעשה בגדי קדש שבהם יתלבש הכבוד שהיא הנפש... שילמדם להתלבש בלבושי יקר וחדר, ובוה יעשה בגדי קדש לנפש הנקראת כבוד ולנפש הנקראת תפארת..."

מתגלה כלפי חוץ, כך המידות חן "לבושי הנפש" - שהן האופן שהנפש מתגלה ומתבטא כלפי הבחינות החיצוניות והגלויות של האדם. ואמנם המלה לבוש מורה על ההתנסחות של בחינה עליונה - האופן שמידה מופשטת "מתלבשת" ויורדת לבחינה נתפסת. על דרך הכתוב (ישעיה נ"א ט"ו) "יערלי עורי לבשי עז זרעו ה' עורי כימי קדם", פירוש, שהנביא מתפלל שאותה מידה מופשטת הנקראת "עוז" תתגלה בפועל - עורי עורי! ואכן זהו ענף כלל המידות הטובות שעל ידם הנפש השכלית נתפסת בעולם המעשה המוחשי.

23 - ב"מ - ח"א - פ"ד קכ"ד

זגול והעסק ושלא יסבלו בדעתם עסק חפס. בא וראה כמה כח וגדול מעלות המדות, שלא נשתבחו הצדיקים והנביאים בתורה כגון נח ואברהם ויעקב ויזלתם בתארי החכמה והתבונה והדעת, כי אם בתארי המדות. נאמר בנח: איש צדיק המים היה. ונאמר באברהם: והיה המים. וביעקב: איש תם. וכן במשה: ענו מאד. וכל זה להורות לנו אין עיקר החכמה אלא ישר המדות. כשם שאין האילן עיקר אלא הפרי, וכן וירשו ר"ל: שכל טוב לכל עושיהם. לכל לומדיהם לא נאמר אלא לכל עושיהם.

24

הרי"י כי נכון הוא לומר כי עיקר הכבוד והתפארת של לקדשו ולכהנו לי יצא מן החתשן משפט כאשר נשא אהרן את שמות בני ישראל בחושן המשפט על לבו. ובמה זכה אהרן לכל הכבוד והתפארת הזה של לקדשו ולכהנו לי - על זאת באו חז"ל הקדושים מפענחי נעלמים בכל מקום ואמרו במדרש עה"פ וראך ושמח בלבך (שמות ד' י"ד) אמר ר' שמעון ב"ר יוסי חלב ששמה בגדולת אחיו ילבש אורים ותומים שנאמר והי על לב אהרן (עי מדרש שמות ג' ס"י י"ז ומדרש תנחומא שמות ס"ח כ"ז).

26

וכן מצינו ששאל עלי הכהן אודות חנה באורים ותומים, והי סבור כי התשובה היא "שכרה", ואמרה לו חנה "לא אדני" - לא אדון אתה בדבר זה, כ הכוונה "כשרה" (או כשרה) שלא הרגיש לבו את צורתה ואת נפשה, על כן לא פשו כזונה את דברי ה' באורים ותומים [כי הלא פעולת האוי"ה היתה להאיר האותיות שבשמות בני ישראל, אבל צירופן וקריאתן היתה תלויה בדעת הכהן גדול].

30 - ח"א - פ"ד קכ"ד

א והמטבר הוא. שדבר כבוד מורה על כך שהוא מבוסס וקבוע במקומו. וכך הנפש השכלית המושלת על בחינות הגוף - קובעת את אותן בחינות בסדר ומשטר. לעומת זאת "נקלה" מורה על בחינה "קלה" שאינה כבידה וקבועה במקומה, בחינה המשתייכת לגוף החומרי אשר אינו מעוצב בסדר ובמשטר. קלון הוא מלשון קל, כי מי ששכלו אינו מושל על גופו נמצא במצב של תנועה תמידית - הנעה בכיוון הרצון החופשי כעלה, אשר עף לכל אשר יסלנו הרוח, כמיש (ישעיה נ"ז כ') "והקשעים קים נגרש כי הקקט לא יקל". (ביאור הטעם שכבוד הוא מלשון כובד התבאר עוד באריכות בסוף מאמר כ"ח ע"ש).

31

וכן עמדנו על בחינת הכבוד והתפארת שעליהם דיבר הכתוב: "...ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת". הבגדים שהכניסם לבוש לא רק הנחילו לכהנים כבוד חיצוני, אלא הם הורו על המידות הטובות וזוך נפשמ של הכהנים - "לבושי" נפשמ השכלית, שעל ידיהן התבטא בפועל נפשמ היחודית הנקראת כבוד. אמור מעתה שהתקדשות של הכהנים נעשתה דוקא על ידי לבישת הבגדים, כי הם הורו על אותה מעלה של אותם קדושי עליון שנבחרו להיות "האמצעי בין ה' ובין עמו בהעלאת העבודה וריח ניחוח העולה מעבודת ה' מלמטה למעלה" (מלבי"ם שם).

"ובגן דבשבת ויום מתלבשין בשבתין בפתנות אור אמר הנביא (ישעיה כד) 'על כן באורים כבדו השם, ואקמוצו רבגן כמדין בשבת נקוד' - הקדמת תקיין. 'ועיי' בא הרמב"ם במאמר רד"ל ובבריתו שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושי חול, כי עתה כתנות עור, הם מלבושי חול ולא קדש רק מצד הנחש הערום, אבל צריך להחליף מלבושיו בשבת לרמו על עוה"ב שכולו שבת שאז מלבושי פגוד כוננות אור' - של"ה, מסכת שבת צמ"ג.

העור היא הקרלה המכמת את פנימיות הכריאה - עמוי של תמא הדעתית, עוד לשון עור, זה עורוין העיניים מלראות את האור - רז שכמציאות.

בשבת שיש מגילוי רז זה, מצווים עם הקודש להחליף לכושר לכתנות אור. 'ורחצת וכבת ושמת שמלותך וני אמר ר'א אלו בנדים של שבת' - שבת קמ"ג: 'ועל דרך רמז יש לומר שרמזה נעמי לרות על קניית המלבושים העליונים שהנפש מתלבשת בעולם שכולו שבת על ידי מצוות ומעשים טובים' - עץ יוסף בר"ד ה' יב.

הקדושה אור המגורה ישנה בש"ק, כדברי הבעה"ש יוני תמיד הוא בשבת, שהש"ק מאירה בשמת יהודי, כמב"א השבת נועם הנשמות. וכמו שבמשכן לאחר ענין המגורה נאמר ענין בגדי הכהונה, כך גם בש"ק יש בחי' זו של בגדי קדש, שלאחר והדלקתי נרותי אומרים והתלפתי שמלותי, כי ענין בגדי שבת שהם בגדי קדש המטהרים את כל אבריו של יהודי כבדי שיוכל להכנס לש"ק ולקבל את אורה. והיינו שבגם בש"ק יש בחי' אור הנשמה ויש בחי' שהרת האברים ע"י בגדי שבת.

34

35 פ' תענית

"בחן שקמד אחל מתוך אמר (הקב"ה): יפה הוא הגניעות שנא' (מכיל' ו') 'הצנע לבת עם אלקך', ודרי הוא מדבר עמו באהל מתוך, וכן דור אמר (תולדות מ"ה) 'כל בבהרה בת מלך פנימה ממשכנות ורב לבושה'... מיכן אמרו אשה שהיא מצנעת עצמה אמר' היא ישראלית ואיזה היא שתגשש לבתך ותקמדי כרונם גדולים שנאמר 'ממשכנות ורב לבושה', אמר הקב"ה כך הוא כבחי' שאחא מרב מלפנים שנ' (במדר ו') 'ובבא משה אל אהל מתוך' (במ"ד א' ג').

זו ההתלבשות דמעין התלבשות הנשמה בצאתה מן העולם הזה. 'עיי' הרחיצה בנזיר דינור כמורים מעליו הבגדים הצואים שהוא לבוש העוה"ז. ששם נכלו האברים והנוף, ואחר כך מלבושים אותו במלבושים שתוקן לו מהמצוות" - אבן שלמה להגר"א י. ית. וכך לתחיית המתים: 'כי המלבוש שיעמדו אינו מלבוש מעשה האדם, רק כמו דמיון שיש לה מלבוש בידי שמיים, כך המלבושים שיעמדו בו הם מלבושים בידי שמים' - מו"ר"ל, היא מנהדרין צ'.

36 Beside - Inside - G. la Manakohn - ch. 5

We've seen how you can make your physical self, your abilities, and your causes into an expression of who you genuinely are. While there are undoubtedly other things upon which you can base a superficial self-image — let's say, your possessions ("I drive a BMW") or the people in your life ("I'm dating Brad Pitt") — these are the ones that pose the greatest obstacles for most of us. Once you get past them, you're on your way to finding your true identity. With your own and others' eyes drawn past "what I have," "what I do," and "what I support," what slowly comes into focus is "who I am" — your innermost self.

39 In fact, it is. Broadcasting your spirituality, even if you wanted to, would not work. Making a point of telling everyone how you spent the whole day caring for a sick neighbor would call into question the very spiritual quality of your actions. This is because spirituality is, by its nature, deep and personal. The moment you effectively climb a podium and shout into a loudspeaker, "Gather 'round and listen! I'm about to tell you all what a spiritual person I am!" you have obviously ceased to be either deep, personal, or spiritual.

37 We want our inner selves to define us. Yet the way to accomplish this is not by laying them out on the table for public viewing. As with everything else, there exists a concept of reserve and discretion in how much of your essence to reveal in any given circumstance — but for a different reason, as we'll soon see.

40 This is what makes your soul different from your body, abilities, or causes. When a man purposely exhibits his body, he isolates it from his true self, yet it remains his body. When a woman shows off her abilities, she allows them to falsely represent her, yet she still possesses them. When a man defines himself overwhelmingly by the causes he supports, he overlooks his deepest identity, yet those causes are still his. With spirituality, however, the story is different: the moment you put your spirituality on display, you lose it. Spirituality cannot be externalized and remain what it is, for its very essence is privacy and inwardness.

To put the crown on your internality, therefore, you must project with special sensitivity the light of the deepest level of your being: your soul.

41 Judaism wants us to develop sensitivity to the nature of genuine spirituality. It therefore encourages us to avoid deliberately drawing attention to our good deeds and qualities, and instead, to keep them in the realm of our personal relationship with-God.

38 Your innermost self is comprised of your deepest thoughts and feelings, those that center around your efforts to draw closer to God by becoming a better human being. This is a part of you which, if you are sensitive, you most likely don't feel comfortable sharing in detail with others. You intuitively sense that some measure of privacy preserves the quality of what you are trying to develop within yourself. The very idea of "spiritual self-display" probably strikes you as a contradiction in terms.

42. Jewish tradition accordingly praises those who perform *mitzvot* in a way that is hidden. Jews are taught, for example, that the highest form of charity is to give it secretly, so that neither you (the giver) nor the recipient knows who the other is. This does more than just protect the recipient's pride; it benefits you. For having no one witness your good deeds increases the likelihood of your doing them not to win applause, but purely to do good. In refraining from broadcasting your actions or your character, you strengthen your spiritual core — the part of you that knows that God is the only One whose approval you are seeking. —

43 A spiritually conscious parent will likewise call his child "*neshamah leh*" or praise her *middot* in a way which conveys this appreciation of internality. The child won't then feel the need to run outside and announce to all her friends, "My Daddy says I have good *middot*!" At the same moment that the articulated statement of her inner worth enters her heart and mind, she'll assimilate the unarticulated message accompanying it: that no one has to know how beautiful you are inside — and that's part of what makes you beautiful.

The secret, then, to letting your spiritual light shine as God created it to, is to refrain from deliberately shining it at all. In reserving it deep inside, your spirituality will indeed come to powerfully define you, yet in a way which preserves its integrity and beauty. In filtering its light, you illuminate the true spirit of your inner self.

47 Ib. 2 - pg 97/100

This Jewish folk tale describes the dilemma many of us find ourselves in at some point in our lives. For years, we identify ourselves by something external — a "red string." Only when and if we lose it do we finally confront the difficult and painful question: "Who am I?"

An "identity crisis" is the golden opportunity to journey towards the answer. Yet the path before us is strewn with obstacles. The body/soul split that entered the world in the Garden of Eden has grown far wider in recent times, to the point where many consider it completely natural for one part of themselves to operate independently of the other. At the same time, the media has contributed overwhelmingly to an increasingly external world view. Advertisers promote sex appeal and glamorous vacations as the surest route to happiness. Television, inherently biased toward the superficial, has wrought untold damage on our ability to perceive subtlety and depth in the world around us, and even in ourselves.

44 . God implanted within you a powerful desire to connect to something beyond yourself — a need for transcendence. The attraction you feel for unknown places, things, and people is merely an earthly expression of this deep, unarticulated yearning. Its true purpose is to impel you not merely to seek out undiscovered lands, but to search for and draw closer to the ultimate Hidden One — God.

Judaism teaches that to become close to God, you must activate the image of God in which you were created, and become more like God. As God is merciful, so should you be merciful. As God is giving, so should you be giving.

45 God, for the most part, chooses to remain hidden. By similarly choosing to reveal your body, abilities, causes, and even spirituality only in certain measure, at certain times, and in a certain way, you mirror God's hiddenness. And in striving for internality, you reflect yet another aspect of God. For God has no divisions. When you begin to let your essence permeate everything you do, you unite the hidden, inner part of you with your outer self. In so doing, you take the most significant step possible towards becoming whole.

46 Tzniut allows you to connect not only to your own real self, but to the deepest level of reality. For in embracing *tzniut*, you convey the essential message of existence: that what is most precious and real is that which is least revealed — and that we must search for and embrace this hidden dimension of life if we are to restore oneness to ourselves and to the world.

48 The condition of our society can leave us feeling that something essential in life is disintegrating. A well-known poet described our generation as living in a time in which "things fall apart, the center does not hold." For if the center of the world is to hold, we must first have a strong hold on our own centers.

Given these challenges, many of us find that *tzniut* does not come easily. Once when I was discussing this problem with a friend, she summed it up. Sighing, she said, "*Tzniut* is a lost art."

49 That may be the best description I have heard of *tzniut*. It is an art, for it requires a fine sensitivity developed over time; and, sadly, very few people are masters of it today. Still, it can gradually become ours if we have the knowledge, desire, and patience to work on acquiring it. *Tzniut* is not black and white; it is a continuum. We can always push ourselves one step further along the line — and every step makes a difference. At any moment, in any situation, we can stop and ask ourselves, "Am I acting out of my outer self or my inner self?" And little by little, by "trying on" one aspect and yet another of a more internal approach to living, we can grow into the people we are capable of being.

מחברת - אר מר ע"ה - רבנית - א"ה אכ"ז - ארבעה עשר

היצור אשר נרם לעולם פני הדברים הוא הנחש אשר הסיט את חוה. אותו נחש "זכה" לתואר 'ערום' (בראשית י"ג א') - משום שהוא ביקש לפתות את חוה ולהאיר את פני המציאות באור היצוני ושקרי-המפוגד לנקודת הפנים שלה. ובכן "בא זדון ויבוא קלוני" - הנחש נרם שהאדם יצטרך לכסות את הערמומיות בלבוש. מאז, מאותו חטא, אדם מתבייש להיות ערום - "בא קלוני". רק אחרי שלובש בגד הוא משתייך שוב לענין הכבוד, כי הלבוש מרמז על בחינת ההצנעה ובחינת הפנים הנסתרת. על כן מיד אחרי החטא הנחש מוזכר כיצד אדם וחיה התלבשו בבגדים, כמ"ש (בראשית ג' ו') "ותפקחה עיני שניהם וידעו כי עירומים הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות". אותה לבישה תורה על התיקון לחטא הנחש - הכבוד המתקן את הקלון כניל.

לפני חטא אדם הראשון "יהארץ האירה מכבודי" (יחזקאל מ"ג ב') - הרובד היצוני של הבריאה לא היווה חציצה בפני הרובד הפנימי, אדרבה הוא הוואר באורו של הכבוד הפנימי, וזרכו התגלה כבוד המקום. אך לאחר החטא, הרובד היצוני נבדל מנקודת הפנים, ובמקום נגלות את התוכן הפנימי של המציאות הוא הסתיר אותו. ובכן מאז חטא האדם - העין היצונית רואה הכל באופן הפוך מבחינת הפנים - בבחינת "עין רואה והלב חומדי" (רש"י במדבר ט"ז ל"א). הדרך מעתה לחזור לנקודת הפנים היא על ידי היצניעות - הצנעת בחינת החוץ, וההתעצמות במדרגת הפנים, על דרך הכתוב (מלכה ו') "הצנע לכת עם אלוקיך", ועל דרך הכתוב "ואת צנועים חכמה".

53 העולה מכלל דברי המהר"ל, כי כבוד אמיתי אינו כבוד שמנוחלים על מעלה השייכת למערכת עולם הזה - שהיא שוא ושקר (מס"י פ"ד). הכבוד האמיתי הוא כבוד אלוקי, כבוד השייך למי שבמדרגה אלוקית. וזהו משמעות ענין הבגדים, אשר נאמר עליהם "לכבוד ולתפארת", שכיון שחם מסתירים ומצניעים את לובשם, ומשייכים אותו למעלה רוחנית גבוהה, הרי הם לכבוד ולתפארת - "כי הצניעות הוא הכבוד בעצמו". (במאמרים ד' ה' ו' התבאר כי הצניעות וההסתרה הן מידות רוחנית עליונות, ולעומתן - הגילוי, הפרסום והחיצוניות הן מידות פחותות השייכות לבחינת החומר הגשמי, והדברים שם משלימים ומבארים את האמור כאן.)

52 המהר"ל מגלה לנו פשר הדבר (גבורות ה' פרק כ"ד): "משהו הסתיר פניו משום כבוד השכינה ולכן זכה לקלסתר פניו. והוא טעם נכון, שראוי למשה כשביל צניעות שלי להסתיר פניו, שזכה לקלסתר פנים שהיה האור האלוקי שהוא כבוד אלוקים על פניו. כאשר הוא נוהג בצניעות וכבוד, בא לו הכבוד הפנימי הוא אור אלוקים על פניו, כי הכבוד הוא אור (יחזקאל מ"ג): 'יהארץ האירה מכבודי', והבן זה היטב מאוד".

54 מכוח אותה מעלה וכו' הכתנים לעבוד את עבודת המשכן - ששם השכינה שרתה בסתר, כמו שאמרו חז"ל (תובא בראשית המאמר): "כיון שעמד אהל מועד אמר [הקב"ה]: 'יפה הוא הצניעות שנה' (מלכה ו') יחצנע לכת עם אלהיך, הרי הוא מדבר עמו באהל מועד, וכן דוד אמר (תהלים מ"ה) 'כל כבודך בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה'... מכאן אמרו אשה שהיא מצניעת עצמה אפי היא ישראלית ראויה היא שתגשא לכתן (תעמיד כהנים גדולים נ) השייכים למעלת הצניעות והפנים), שגאמר 'ממשבצות זהב לבושה', אמר הקב"ה כך הוא בבדי שאהא מדבר מלפנים שגאמר (במדבר ו') 'ובבא משה אל אוהל מועדי'".

55 על פי יסוד דברינו נוכל לחבין מה שמצאנו בחז"ל כי הכבוד שייך דוק בהמצאות המכובד במקומו המיוחד לו. יסוד זה עולה בעצם מלשון הפסוקים: "ותשאנו רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד ה' ממקומו" (יחזקאל ג' י"ב), "ה' אלהבי מעון ביתך ומקום משכן כבודך" (תהלים כ"ו ח').

56 הרי התבאר לנו פן נוסף בגדר הכבוד שהבגדים מורים עליו. אותו כבוד ענינו ההשתייכות לבחינת הפנים וההתרוממות מהקלקול ומהעוות שחל על הרובד היצוני של הבריאה עקב ערמומיותו של הנחש. ואמנם בגדי הכהונה ובגדי הכהן הגדול הורו על אותה מעלה עליונה - בחינת הפנים, שאליה השתייכו הכהנים, ובפרט הכהן הגדול שנבחר להכנס למקום הפנימי ביותר - לפני ולפנים, בזמן הפנימי ביותר - ביום הכפורים שנאמר עליו "שבת שבתון" (ויקרא ט"ז ל"א - וכבר נתבאר לעיל ששבת עיננה השיבה לבחינת הפנים).

57 שורש המלה 'שבת' הוא 'שב' וענינו - חזרה לנקודת הפנים. אותה נקודה פנימית, המתגלית ביתר שאת בשבת, מתבטאת בשינוי הבגדים לכבוד שבת, בדוגמת שינוי בגדי הכהן הגדול.

Summary

- Function of Priestly garments:
 - Perfection of character traits
 - Creating a sense of Tzniut \ inwardness
- Kavod = Heavy
 - Allowing our soul to control our bodies and desires
 - Becoming centered and balanced inwardly
- Shabbat clothes
 - Time to focus on positive character traits
 - Time to return to self, and who we really are internally